

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **A. B.**, nar. X., bytom R., v dovolacom konaní zastúpený JUDr. J. D., advokátom v L., proti žalovanému: **J. T.**, zomrelému X., naposledy bytom V., **o zaplatenie 1.365,80 Eur (41.146,-Sk) istiny s príslušenstvom a o vzájomnom návrhu žalovaného proti žalobcovi o zaplatenie 2.655,51 Eur (80.000,-Sk) istiny s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 11C 199/2006, o dovolaní dedičov žalovaného: 1. H. T., bytom V., 2. J. T., bytom V. a 3. S. M., rod. T., bytom L., časť H., v dovolacom konaní všetci zastúpení JUDr. V. Š., advokátom v B., proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 31. marca 2010 sp. zn. 8 Co 73/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaných **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Levice uznesením zo dňa 30. októbra 2009 č. k. 11C/199/2006-153 rozhodol o tom, že pokračuje v konaní s dedičmi žalovaného J. T., zomrelého 4. októbra 2008, ktorými sú H. T., J. T. a S. M. ako žalovanými v 1/ až 3/ rade. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na obsah spisu a citované ustanovenia § 107 ods. 1 a 3 OSP tým, že žalovaný J. T., X zomrel, čím stratil spôsobilosť byť účastníkom konania a dedičské konanie po ňom bolo ukončené vydaním osvedčenia o dedičstve Okresným súdom Levice č. k. 11D 261/2008, Dnot 255/2008, (ktoré nadobudlo právoplatnosť 14. apríla 2009), z ktorého rozhodnutia vyplýva okruh dedičov . O pokračovaní v konaní s dedičmi žalovaného rozhodol z dôvodu, že predmetom konania je majetková vec.

Krajský súd v Nitre odvolanie žalovaných 1/ - 3/ uznesením zo dňa 31. marca 2010 sp. zn. 8 Co 73/2010 odmietol. V odôvodnení odvolací súd konštatoval, že odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné (§ 218 ods. 1 písm. c/ OSP), pretože súd prvého stupňa napadnutým uznesením upravil procesný postup v konaní po tom, čo sa v konaní vyskytla prekážka postupu konania v úmrtí žalovaného.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podali včas dovolanie žalovaní 1/ - 3/ ktorého prípustnosť dôvodili podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ OSP a žiadali, aby dovolací súd napadnuté uznesenie spolu s uznesením súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Dovolatelia namietali, že záver odvolacieho súdu o neprípustnosti odvolania proti napadnutému uzneseniu, pretože ide o vedenie konania nemá oporu v zákone. Poukázali na to, že oba súdy nižších stupňov rozhodli podľa § 107 ods. 1, 3 OSP a nie podľa § 167 ods. 1 OSP. Rozhodnutie súdu prvého stupňa považovali aj za nepreskúmateľné, pretože súd uviedol v odôvodnení oba odseky (teda 1 aj 3) ustanovenia § 107, hoci každý z nich upravuje inú situáciu. Vyslovili tiež názor, že v danom prípade sú splnené podmienky pre zastavenie podľa § 107 ods. 2 OSP, keďže v čase smrti poručiteľa ich právneho predchodcu iba prebiehalo konanie o náhradu škody podľa § 420 ods. 1 OZ. Občianskoprávne zodpovednosť poručiteľa nebola preukázaná a dedičia nie sú subjektmi tejto zodpovednosti.

Žalobca uviedol, že podľa jeho názoru v danom prípade sú splnené podmienky k pokračovaniu konania s právnymi nástupcami po (nebohom) žalovanom, a preto navrhol aby dovolací súd dovolanie zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak odvolací súd a/ zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu

dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Keďže napadnutým je také uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., nemožno prípustnosť proti nemu smerujúceho dovolania vyvodit' z týchto ustanovení.

Vzhľadom k zákonnej povinnosti (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnuť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal odvolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Je však potrebné zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je právne významné samotné tvrdenie účastníka o existencii určitej procesnej vady, ale až zistenie, že k namietanej vade skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolatelia netvrdili a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolatelia namietali, že konanie je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorej existenciu vidia v tom, že odvolací súd odmietol ich odvolanie ako neprípustné hoci pre to neboli splnené zákonné podmienky.

So zreteľom na žalobcami 1/ až 3/ tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci im súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkom konania ich procesné práva.

Odmietnutie odvolania v preskúmvanej veci odôvodnil odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 218 ods. 1 písm. c) OSP tým, že nebolo prípustné. Dovolací súd sa preto zaoberal správnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu len z hľadiska otázky prípustnosti odvolania.

Odvolanie je riadnym opravným prostriedkom, ktorým účastník môže napadnúť zásadne každé rozhodnutie súdu prvého stupňa, pokiaľ to zákon nevyklučuje (§ 201 OSP). Ustanovenie § 202 OSP upravuje tri skupiny prípadov, v ktorých nie je odvolanie prípustné, alebo sú obmedzené dôvody prípustnosti odvolania proti určitým rozhodnutiam vo veci samej (rozsudkom). Neprípustnosť odvolania znamená, že zákon výslovne vylučuje možnosť rozhodnutie súdu napadnúť riadnym opravným prostriedkom.

Odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniam, ktorými sa upravuje vedenie konania.(§ 202 ods. 3 písm. a/ OSP). Podľa ustanovenia § 167 OSP, ak zákon nestanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa okrem iného rozhoduje aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania. Uznesenia, ktorými sa upravuje vedenie konania, zostávajú bez vplyvu na rozhodnutie vo veci samej a nemôžu privodiť vážnejšiu ujmu na právach účastníkov. Týkajú sa spravidla takých otázok, ktoré v záujme hospodárneho vedenia konania vyžadujú rýchle riešenie bez toho, že by odopretie možnosti opravného prostriedku mohlo byť na ujmu práv účastníkov konania. Súd nie je týmito uzneseniami viazaný a môže ich zmeniť, prípadne vydať nové uznesenie, ktorým bude otázka vedenia konania upravená inak, pričom výslovné zrušenie predchádzajúceho uznesenia nie je potrebné.

V danom prípade súd prvého stupňa rozhodol o tom, že pokračuje v konaní s dedičmi žalovaného J. T.. Ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či môže v ňom pokračovať. Zákon v ustanovení § 107 ods. 3OSP rieši situáciu postupu súdu v prípade úmrtia navrhovateľa alebo odporcu v majetkovej veci. Ukladá súdu povinnosť pokračovať v konaní právnym nástupcom účastníka, teda s dedičmi účastníka, prípadne s

tými, ktorí podľa výsledku dedičského konania prevzali právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide. Ide tu o zákonom založené právne nástupníctvo ako dôsledok univerzálnej sukcesie. Zákon neurčuje postup súdu, teda neukladá mu rozhodnúť o okruhu účastníkov. Súd preto len čo sa skončí konanie o dedičstve, ak povaha veci nepripúšťa, aby sa v konaní pokračovalo skôr, pokračuje v konaní s právnymi nástupcami pôvodného účastníka. Ak napriek tomu vydal súd uznesenie, nemožno jeho postup považovať za nesprávny. Toto uznesenie je uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd, ktorý odvolanie žalovaných odmietol, rozhodol vecne správne a svojím postupom neodňal dovolateľom možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP. Nad rámec uvedeného dovolací súd poznamenáva že konanie vo veci samej ďalej pokračuje a dovolatelia majú možnosť uplatňovať svoje práva v rámci tohto konania. Inak povedané, môžu svoje návrhy a námietky, uplatniť v konaní pred okresným súdom.

Vzhľadom k uvedenému dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie je v prejednávanej veci procesne neprípustné, preto ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého uznesenia odvolacieho súdu sa nezaoberal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2012

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta